

OSVRTI I PRIKAZI

IZ DUHOVNE BAŠTINE IVANA PAVLA I.

IL MAGISTERO DI ALBINO LUCIANI, Messaggero di S. Antonio, Padova, 1979.

Petar Zdravko Blajić

Kod izdavačke kuće Grafiche Messaggero di S. Antonio u Padovi, u lipnju ove godine, izišla je opsežna knjiga od 540 stranica *Il Magistero di Albino Luciani*. Izbor iz Lucianove duhovne baštine napravio je Alfredo Cattabiani. Doista, ova knjiga mora biti uočena kao događaj izuzetna značaja. U predgovoru kojega je napisao P. Angelo Beghetto stoji da je ona »dužan čin poštovanja i zahvalnosti prema Pontifeksu koji je mnogo godina bio vrlo cijenjeni suradnik i prijatelj Messaggera di S. Antonio, ali da je istodobno dragocijeno i iznenađujuće svjedočanstvo«. Baš zbog toga ovaj izbor iz pisane i izgovorene duhovne baštine stanoviti je vid služenja današnjoj Crkvi koja ide svijetlim tragom Ivana Pavla I.

Sve što je budući papa rekao i napisao bilo je gotovo prikladno da uđe u kolekciju, ali je ipak priređivač morao napraviti izbor preferirajući one dije love koji se izravnije slažu s četiri podnaslova na koja je knjiga podijeljena: *Kršćanski živjeti, Uzori kršćanskog života, Naša Crkva i Problemi našega vremena*.

Dvije meditacije po CREDU čine preludij i ocrtavaju perspektivu čitavog govorenja o kršćanskoj impostaciji života koja se razvija kroz deset točaka.

Osim biblijskih modela života Luciani ističe život sv. Franje Asiškog, sv. Bonaventure, sv. Ivana Boska i Leona Dehona.

Šesnaest intervenata u trećem dijelu ovoga izbora u strožem su smislu eklezijskog karaktera: Poslanje Rimskog Vrhovnog svećenika, Neke definicije Crkve, Duhovska stvarnost, Svetost svećenstva, Malo o 'Čistilištu', Izbor i briga za zvanja, Važnost učenja za kandidate svećeničkog zvanja, Ispravan stav redovnika prema 'tradiciji i obnovi', Aktualnost misija, Kateheza danas, Dva načina stvaranja teologije, Evandjelje bez glosa, Ponovno sam čitao 'Nibelunge' i mislio na neke teologe, Da li je koncilaska Crkva predala oružje i Dužnost evangeliziranja.

U četvrtom su najopsežnijem dijelu donesene teme, moglo bi se reći, dnevnog, aktualnog sadržaja. Radi se uglavnom o četrdesetak kraćih članaka i homi-

lija, o pastoralnim pismima, interviewima, konferencijama i razgovorima. Sigurno će posebno zanimanje izazvati tri do sada neobjavljena priloga. Prvi je iz 1977. u kojemu se tumače pojmovi 'evangelizacija i ljudsko promaknuće' s naglaskom na vezniku -i-. Ostala dva priloga su iz 1978: to su zapravo razmišljanja o Konkordatu između talijanske države i Svete Stolice i o katezezi.

Čitavom izboru prethodi dobra studija Francesca Severija Pancherija pod naslovom »Un Papa inedito« (Neobjavljeni papa), a temelji se dobrim dijelom na autorovoj suradnji i osobnom poznanstvu s patrijarhom Lucianijom. Panchieri je, naime, direktor revije i izdavačke kuće Messaggero koja je izdala ovo djelo.

Albino Luciani je proživio čitav stadij Koncila i pokoncilsko vrijeme kao biskup. Dvadeset godina biskupskog ministerija upućivalo ga je prema Rimskoj katedri za pontifikat, iako kratak, pun iznenađujuće vitalnosti. Ako je po Božjem planu trebao biti postavljen na kandelabr njegova nam figura ostaje u baštini kao blago koje treba upoznati i produbiti a za porast *sensus fidei* i za aktivno sudjelovanje u dinamici koja danas vodi korake Crkve. Konklave u kolovozu 1978. otkrile su Lucianija, a vrlo kratak pontifikat ipak nam ga je uspio pokazati, u pedagoškom smislu, kao primjer od kojega se može i treba naučiti i prihvatiti nauk i primjer predana pastira. Istražujući sada njegov biskupski magisterij bogat doktrinom strogih principa, ali uvijek prenašan i izvršavan jednostavnim jezikom koji nam predstavlja njegovo izvanredno duhovno bogatstvo i neusporedivo humanu crtu, — istražujući, dakle, njegov ondašnji magisterij otkriva se činjenica kako je srce ovoga Božjeg čovjeka jednoglasno vibriralo u crescendo s problemima i poteškoćama Crkve i našega vremena; dira se kao prstom vlastite ruke potvrda onoga što smo tek mogli naslutiti za kratkog pontifikata, da je tražio ili da bi tražio i drugačija rješenja problema koji su karakterizirali pontifikat Pavla VI. Potrebno je, između ostalog, barem spomenuti velike napore Pavla VI. oko rješavanja tih novonastalih problema, kao na pr. poziv na pomirenje unutar Crkve izražen krikom boli i molbom u apostolskoj egzortaciji *Paterna cum benevolentia* 1974. ili otkriće kršćanskog veselja kao temeljne potrebe današnjeg čovjeka u drugoj egzortaciji *Gaudete in Domino* nazvanoj »civilizacija ljubavi«, zaključnoj paradigmi Svete Godine, — otpjevanoj u badnjoj noći, s nezaboravnim natuknicama kroz toplu molbu augustinovskog tipa, što je sve skupa ponuđeno kao siguran vodič prema Dvijetisućitoj. I u trnovitim i osjetljivim problemima, uz koje se brzo rodi polemika: feminizam, abortus, djevojčica rođena u epruveti — ugladenost i delikatnost, udruženi s pastoralnim znanjem, praktičnošću i slobodom duhovna čovjeka, dopuštali su mu da izvršuje svoje poslanje bez prisile i lomova. U svemu ga je tome podržavala vrlo solidna općekulturna i teološka formacija. Za potvrdu navedimo barem dva primjera: konferencija održana u Rimu uz VII. stoljetnicu sv. Bonaventure iz Bagnoregija u kojoj je taj vrsni teolog iz srednjeg vijeka izvučen i uveden u današnje bitke kao posrednik između najrazličitijih ekstremizama »kao svetac i čovjek, kao prelat i građanin ovoga svijeta«. Drugi je primjer korizmena poslanica svećenicima iz siječnja 1978. u kojoj »put čišćenja« nudi kao sredstvo revizije života, slijedeći Dantea kroz katarze Čistilišta.

Magisterij Albina Lucianija, zaključuje Giulio Nicolini u svom prikazu ove knjige, morao bi se naći u rukama svakoga koji osjeća potrebu osobnog obogaćenja i učvršćenja vlastitih koraka u dinamici i ritmu koji nam nameće Ivan Pavao II.